

EGY VILLÁMAKCIÓ EPIZÓDJAI

Delután három óra. Befejező-
dott az első műszak. A garak és
üzemek kapuin közönlő munká-
sok hazafelé igyekeznek. De nem
valamennyien. A Vagonygarban,
a Szerszámgépgyárban, a Deceni-
ber 30 és a Teba üzemekben ki-
sebb-nagyobb csoportok gyüle-
keznek a szakvezetési bizottsá-
gok irodáiban. A muniiciplum
szaktanács-bürojának tagjai mar-
ott vannak. Csak percekig tart a
megbeszélés, a résztvevők vala-
mennyien tudják, hogy mi a fel-
adatuk: kisebb csoportokra feloszt-
va ellátogatnak a város elemlé-
szer, zöldseg- és gyümölcsboltja-
ba, vendéglátóipari egységeibe, az
áruházakba, hogy ellenőrizzék,
miként tesznek itt eleget a civil-
izált kereskedelem követelményei-
nek.

Kik ezek az emberek?
Munkások, mérnökök, techni-
kusok, háziaszónvok — vásárlók.
Nem hivatalos ellenőrök, nem is
kereskedelmi szakemberek. Men-
tek minden szakmai elfoglaltsá-
tól, a mindennapi vásárló szere-
pében ezúttal közvetlenül is kap-
csolatba kerülnek a kereskedelem
„kulissza-titkaival” és ez minden-
képpen jó így. Lancsom, mely
sorosabbra fűzi a kereskedelem
és a vásárló közötti kapcsolatot.

Társadalmi ellenőrök. Munká-
társaik bízták meg őket ezzel a
feladattal, melynek becsülettel i-
gyekeznek eleget tenni. A muni-
cipiumi szaktanács irányításával
136 társadalmi ellenőrző csoport
működik. Ezek feladata időnként
felkeresni a rájuk bízott üzleteket,
megvizsgálni az áruellátást, mi-
ként tartják tiszteletben a higie-
niai szabályokat, az árakat, mi-
lyen az elárusító és vásárló kö-
zötti viszony és más, a civilizált
kereskedelem követelményeiből
fakadó kérdést.

A csoportok utnak indulnak.
Velük tartunk.

Tizenhat óra. A Republica cuk-
rászdában minden asztal foglalt.
A füstfellegek burkolózott he-
lyiségben a legelső vendég ittál
fogyszt. Akadnak olyanok is, a-
kik már „elfaradtak”, hangos-
kodnak. Itt-ott egy-egy fiatal párt

látunk, a sarokban egy asztalnál
idős néni süteményt rendelt, úgy
tűnik megbáta, hogy pont ide
tevédt be. A füst karcos a tor-
kát, zavarja a zajos tartság.
Cukrászdába készült, de úgy lát-
szik tévedett...

A Republica „cukrászda” mos-
tani legkore egyre inkább a volt
Tineretului-ra hasonlít. A cégtá-
bla szerint cukrászda, a valóság-
ban viszont semmi sem mutat er-
re.

Valaki a pult elé lép:
— Hűvös busz deka tejszínha-
bit.
— Nincs! — érkezik az eluta-
sító válasz.
— Hogy-hogy nincs? — kér-
dező mosmar a társadalmi ellen-
őrző csoport egyik tagja, aki a
háttérből figyelve a párbeszédet.
— Bocsánat, tévedtem — szá-
badkodik az előbb még magabiztos
kiszolgálónő. Néhány percre érke-
tem és nem tudtam van-e.
Az egyszerűen megoldást vá-
lasztotta.

Köztársaság utja, Miorita kis-
vendéglő. Egyetlen jelenetet rö-
giztetünk, de úgy véljük az itteni
kiszolgálásról ez is sokat mond.
Kérlek egy pohár Slánici
borvizet.
— Az nincs!!!
— Nincs? Ott látom fenn a
polcon.
— Igen ám, csak hogy azt nem
érem el innen. Nem mászhatok
minden pohár vizért letrára...

Harmincegyes számú kötöttá-
ru üzlet. Hosszu leltározás után.

Néhány nappal ezelőtt nyílt újra.
Itt minden még az átrendezés
nyomait viseli. A társadalmi
ellenőrök nem fedik fel rögtön
kijelölt, érdeklődnek, figyelve
hogy van történet a kiszolgálás.
A nő és a férfi trikingeknél két árat
tűntettek fel, de vajon mi cél-
ból? Hiszen ottjártunkkor ezek a
cikkék hiányoztak.

— Alig egy hete nyitottunk,
még nem készültük el az új árce-
dulákkal — szabadkozott Demian
Ecaterina felelős.

Szétélnék a rakárban is. A
frissen érkezett áru halomba rak-
va. Nehez itt eligazodni, tisztá-
képet kapni arról mi is van a
rakárban.

A Doina női divatüzletben
gazdag áruválasztékot, gyors ci-
vilizált kiszolgálást tapasztaltak a
társadalmi ellenőrök. Most is,
csak úgy, mint már annyszor,
elismert bejegyzes került a fü-
zetbe.

A társadalmi ellenőrző csoport-
ok több mint 200 üzletet keres-
tek fel. Valamennyi helyre nem
tarthatunk felük. Valószínű,
hogy látogatásuk során érdeke-
sebb esetekkel is találkozott. Mi
csupán munkájuk néhány epizód-
ját villantottuk fel. E nagyszabá-
sú akció tanulságaira még vissza-
térünk.

PUSKAS PÉTER
SCHIFF LÁSZLÓ

Cevdet Sunay, Törökország Köz- társaság elnökének látogatása hazánkban

Hivatalos megbeszélések

Kedd reggel az Államtanács Pa-
lotájában megkezdődtek a hiva-
tális megbeszélések. Nicolae
Ceausescu, Romania Szocialista
Köztársaság Államtanácsának el-
nöke és Cevdet Sunay, Törökör-
szág Köztársaság elnöke között.
A megbeszéléseken román rész-
ről részt vesz Ion Gheorghe
Maurer, a Minisztertanács elnöke,
Manea Mănescu, az Államtanács
alelnöke, Corneliu Mănescu kül-
ügyminiszter, Cornel Burtică kül-
kereskedelmi miniszter, Vasile
Gligă külügyminiszter-helyettes,
Grigore Geamănu, Romania tör-
ökországi nagykövete, George
Marin külügyminisztériumi igaz-
gató.

Török részről részt vesz Ihsan
Sabri Caglavangil külügyminis-
ter, Kamuran Gürün, Törökör-
szág romániai nagykövete, Cihat
Alpan, a Köztársasági Elnökség
főtábornoka, Oktay Isen meghatal-
mazott miniszter, a külügyminis-
terium tájékoztatói osztályának
vezetője, Erdem Erner külügy-
minisztériumi vezérigazgató, Selçuk

Korkud külügyminisztériumi ide-
iglenes vezérigazgató.

A megbeszélések során a két
ország közötti jószomszédi és bá-
ratj együtműködési kapcsolatok
alakulása, a kapcsolatok fejlő-
dési lehetőségeire vonatkozó kér-
déseket, valamint a nemzetközi
helyzet főbb problémáit vetették
fel. Megelégedéssel állapították
meg, hogy különösen Nicolae
Ceausescunak, az Államtanács el-
nökének törökországi látogatása
nyomán a két ország gazdasági,
műszaki, tudományos, kulturális
és turisztikai kapcsolatai fellel-
dültek, s kiemelték hogy új lehe-
tőségek kínálkoznak a kétoldalú
kapcsolatok bővítésére mindkét
nép, valamint a nemzetközi e-
gyütműködés és kooperálás javá-
rá. Ezzel kapcsolatban kidomborít-
tották a két ország közötti hosz-
szú lejárta kereskedelmi egyez-
mény megkötésének a hasznosá-
gát.

Ugyintén kiemelték a két ál-
lam gyümölcsöző együttműködé-
sét a különböző nemzetközi szer-
vezetekben, valamint további e-

gyütműködésük szükségességét a
nemzetközi színtéren, a béke szí-
lárdítása és az enyhülés érdeké-
ben.

A két elnök átfogó vélemény-
cserét folytatott a nemzetközi é-
let legfontosabb problémáiról —
az európai biztonságról, a balkán-
közi kapcsolatokról, a közel-ke-
leti eseményekről, a ciprusi hely-
zetről, a vietnami háborúról.

A különböző társadalmi rend-
szerű államok közötti béke és bé-

kés egymás mellett élés eszméi-
nek szellemében mindkét fél
hangsúlyozta, hogy a nemzeti füg-
getlenség és szuverenitás tisztelet-
ben tartása, a jogegyenlőség, a
belügyekbe való be nem avatko-
zás egyetemesen elismert nemzet-
közi jogelveinek szellemében ja-
vitani kell a világ politikai lég-
körét.

A megbeszélések a szívélyesség
és a kölcsönös megértés légköré-
ben folytak le.

Fogadás az Államtanácsnál

Nicolae Ceausescu, az Állam-
tanács elnöke és felesége, Elena
Ceausescu keddi este fogadást a-
dott Cevdet Sunay, Törökország
Köztársaság elnöke és felesége,
Atifet Sunay tiszteletére.

A fogadásra részt vettek: Ion
Gheorghe Maurer, a Miniszterta-
nács elnöke és felesége, Elena
Maurer, Emil Bodnarus, Paul
Niculescu-Mizil, Gheorghe Pană,
Ilie Verdet, Constantin Drăgan,
Emil Drăgănescu, Fazekas János,
Manea Mănescu, Dumitru Popa,
Dumitru Popescu, Leonte Răutu.

Vasile Vilcu, Ștefan Voitec, Io-
sif Banc, Petre Blajovici, Miron
Constantinescu, Mihai Dălea, Ion
Ioniță, Mihai Marinescu és Ior
Pătan, a Minisztertanács alelnökei,
Corneliu Mănescu külügyminis-
ter, az Államtanács és a kormány
több tagja, központi intézmények
vezetői, akadémikusok és a tudomá-
nyos, művészeti és kulturális
élet más személyiségei, tabor-
nok, romániai vállalkozáskezelői ve-
zetők, román és külföldi újsági-
rók.

Részt vett Ihsan Sabri Cagla-
vangil külügyminiszter, Kamuran
Gürün, Törökország bukaresti
nagykövete, Cihat Alpan köztar-
sági elnökségi főtábornok és más
hivatalos személyek, akik elkise-
rik Törökország Köztársaság el-
(Folytatása a IV. oldalon)

HÍREK • HÍREK • HÍREK

A szakma — arany- karkötő

verseny megyei szakaszára, melyet
a KISZ-bizottság és a Kisipari Szö-
vetkezetek Megyei Szövetsége ren-
dez, április 19-én, vasárnap 8 órai
kezdettel kerül sor az Émines-
utca 28 szám alatti teremben (volt
Merfi klub). A szakmai vetélkedőn
a megye legkiválóbb fiatal fodrá-
sai, szabói, cipészei stb. mérk ősz-
sze tudásukat.

Horgászverseny

A Sporthorgászok és Vadászok
Megyei Szövetsége vasárnap, áprí-
lis 19-én 8.30 órai kezdettel a vla-
dimirescu tónál megrendezi az
országos allóvíz horgászverseny
municipiumi szakaszát ifjúsági és
felnőtt korosztály számára.

A versenyre a szövetség székhé-
lyén április 18-ig lehet benevezni.

Tegnap reggel

mintegy 700 diák indult arra a há-
romnapos kirándulásra, melynek
során ellátogatnak Bukarestbe és
végigjárják a Práhova völgyét.

Készülnek a nyárra

A Közlekedési Tróféát már ke-
szül a nyári kerek és az idényegy-
ségek megnyitására, amire április
25-én kerül sor. Rendezik, új fel-
szerelésekkel egészítik ki a régit a
Ciocirila, a Zarándul, az ujaradi
Caraiman, a grádiștei vendéglő
és a Cringul kerthelyiségekben.
Április 25-től ismét a fogyasztó kö-
zönség rendelkezésére áll a maros-
parti Izvorul Rece, a Hármasszi-
get melletti Zor de zi, a hármasszi-
geti vendéglő, a Csálai erdő bü-
féje és a Port Arthur egység is.

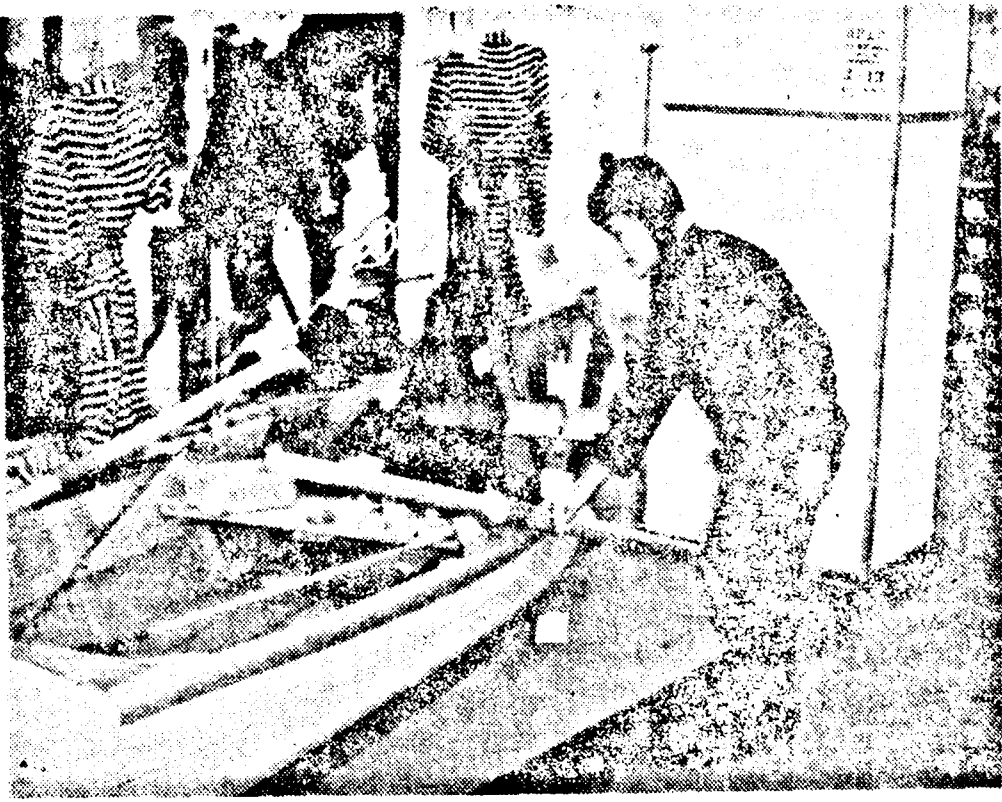
Fiatalok hazafias munkán

Városszerte nagy lendülettel
folyik a hazafias munka. Szom-
baton és vasárnap a kereskedelmi
iskola 80 tanulója vett részt az
aradi állomás melletti park rend-
behozatalán. Vasárnap ugyanitt
dolgozott több mint 120 vagon-
gyári fiatal.

Az UTA tér rendezése

befejezéshez kö-
zeledik. A nagy-
laci országot
mentén fekvő,
mindaddig elha-
nyagolt, kedve-
zőtlen benyomást
keltő tér néhány
hét alatt új kül-
sőt nyert. Az ut-
javítók több ezer
hatszögű cement-
lapot fektettek le,
az autósérvívvel
szemközti részen
virágokat ültet-
tek. Az Aurel
Vlaicu és a Victo-
riai utak mentén
diszcserejek teszik
vonzóvá városunk
e nagyforgalmu
utvonatát.

Az Olimpia
sportüzlet felké-
szült a nyárra.

„...ezer kulcs sem elegendő”

Nem is tudnám hirtelen ősz-
szeszmolni, hanyadszor járok
Győrökön. Diákkoromban, ha
barátaimmal kiruccantunk a
Hegyaljra, mindig innen vag-
tunk nek a gyalogutnak. Néhány
évvél később azután megnyílt
a menedékház, itt a villamos-
megállótól tíz percrenyi járással,
a hegyoldalon és Győrök „tu-
ristikailag is érdekessé” vált.

Járom az utcákat, az objektív
látogató szemével szeretném
felmérni a változást, a nagy
kirándulások idszaka óta a
városasodás után meglett le-
pést, Városasodást, iram, hi-
szen — nem titok — a nagy-
község vezetőinek, lakóinak
dedelgett álma a városi cím
kiérdemlése.

Később sokat beszélgettem
erről Hack Péterrel, a néma-
nás elnökével.

Zömök, pirosmarcu férfi ez
elnök. A néptanács egyik in-
dájában beszélgetünk.

— Hogyan látja Győrök in-
vóját, elnök elvtárs?

— Nézzé, kérem én nem va-
gyok jövőkutató, futurologus —
azt hiszem így hívják ezt a
most divatos tudományt — de
egy biztos: tíz év múlva alig

lehet majd ráismerni a község-
re.

— Mire alapozza állítását?
— A győriak szorgalmára,
lehetőségeikre, a homokba-
nyárra, mely „kínkesbányát” je-
lenthet számunkra, ha ügyesek
vagyunk...

Az elnök az emberek szor-
galmára hivat-
kozott. Példá-
kal argumen-
tált. Határo-
zottan, meg-
győzően.

Külvilágról és
Ménésről ce-
mentgyárda vezet a község-
központra, 6320 négyzetmé-
ternyi cementgyárda építet-
tek egyetlen év alatt, ter-
mészetesen önkéntes mun-
kával. Tavaly a tervezett 29
lejjel szemben 112 lej érte-
kű hazafias munkát végzett en-
lakos. Idén a győriak vállalt-
ták — s ígérték, nem pusztán
kiáltott szó — ezt az összeget
230 lejre emelik.

Beszélgetésünk minduntalan
felfeszakad. Emberek jönnek-
mennek, gyakran hívják a te-
lefonhoz Hack Pétert. A kívül-

álló azt hínné, egy községi né-
ptanácsos eseménytelen, amo-
lyan igazi rusztikus hangulat
uralkodik. Az elnöknek nincs
kötött munkaideje, akkor távo-
zik hivatalából, amikor éppen
kedve tartja. Megvallom, jár-
tam olyan helyen is, ahol déli
tizenkettőtől fél negyig „ebé-

kért be kell utazni Aradra. A
pékségünk régi, kiskapacitású.
Aztán itt van az áramfeszültsé-
g kérdése. Fenn, a központ-
ban nincs baj, de lent, a telep-
pen hiába áll a házakban a
vadászati tűvő, rádió, nincs
benne sok löszömet. Recseg,
ropog a készülék, vibrál a kép.
A villanygyár nemrég megígérte:
három transzformátort bocsát
rendelkezésünkre. Ezzel, remé-
lem megoldjuk a kérdést.

— Hallot-
tam, valami
érdekess
köz-
ségsejéptési ter-
vet dolgoztak
ki.

— Már elá-
rultak? — mo-
solyog az elnök. — Igaz, pofon-
egyszerű az ötlet. A község
minden utcájában más gyü-
mölcsfacsémét ültetünk. Par-
év múlva erről is nevezhetnénk
el az utcákat: alma utca, ba-
rack utca, szilva utca...

— Mi az Ön alapfogalkozá-
sa, elnök elvtárs?

— Motorszerelőnek tanultam,
de már rég nem üzem a szak-
mám.

— Megbánta?

— Akkor most nem lennék

itt. Az emberkel bánni per-
sze — nehezebb, összehasonlít-
hatatlanul nehezebb. A moto-
rkat rövid idő alatt meg lehet
ismerni, az emberek lelkehez,
értelméhez ezer „kulcs” sem
elgondó.

★

Győrök. Közel 5000 lakost
számláló hegylajai nagyközség.
Nagy iskolapárllet, üzletek,
kel, javítóműhelyekkel, falusi
kórházzal. Kirándulókát vonzó,
hangulatos menedékházal és a
község szívében magánházaiban
„megtört” művelődési otthon-
nal. A létfenntartásért hőiesen
küzdő sportegyesülettel és me-
gyei bajnokságot nyert női sakk
csapattal.

A villamosra várva elidőzők
az új szövetkezeti áruház mun-
katelepen. Emeletes, központi
fűtésű üzletet építenek a győ-
riak, melléje kertvendéglőt
terveztek.

Szeicz Miklós iskolaigazga-
tót is itt találom. Gyűlésről
jött, az új tízosztályos iskola
építését vitatták meg. Mielőtt
hazamenne, meg szétnéz az é-
pítőtelepen.

Alkonyodik. Itt Hegyalján
hamarabb leszáll az est.

PUSKEL PÉTER

Hegyaljai hétköznapi II.

deli” az egyik községi vezető.
Ez alatt kint az udvaron vára-
koztak az ügyfelek, mert: „Jél
egyre jönnek” — mondotta
az elnök elvtárs.

Azt hiszem, Hack Péter nem
engedi meg magának ezt a
„luxust”.

— Van itt probléma elég —
folytatja az elnök, mintha el-
értene gondolatotomát. — Gyen-
gén, viszonylag nyugvően ál-
lunk a szolgáltatásokkal. Az
emberek panaszkodnak az ella-
tásra, sokszor egyszerű dolgo-

Megváltozik az üzletek nyitvatartási ideje

Matól kezdve megváltozik az
ipari cikkeket értékesítő HKSZ üz-
leteinek nyitvatartási ideje. A vá-
ros központjában levő kereskedel-
mi egységek délelőtti programja 8-
tól 13 óráig tart, délutáni program-
ja pedig 17 óráig 19.45 óráig. Az
Aradul állami áruház és a Roman-

ta szaküzlet reggel 8-tól este 8-ig
megszakítás nélkül a vásárló kö-
zönség rendelkezésére áll, míg a
külső városnegyedek ipari cikkeket
értékesítő üzleteinek órárendje
változatlan marad, 8–15.45 óráig
tartanak nyitva.

Egy nagy csomag cigaretta

A bár délelőtti
csendjét cserepekre
törte a nagytagu
társaság. Leteleped-
tek, bekapcsolták a
hordozható magnót.
A két férfi — kül-
földiek — hallgatag
volt, a két lány an-
nal beszédesebb. In-
tegettek, kacarász-
tak, kézzel-lábbal
magyaráztak. Jó tíz
perc múlva az egyik
felállt magára muta-
tolt és egy női ne-
vet mondott. A társ-
nője ugyanígy csi-
nált.

Ah, gondoltam,
most mutatkoztak
be. A férfiak köz-
magon udvarias-
kodtak, tilve mor-
mogtak valamit.

A kis társaság úgy
látszik végleg kisa-
jította a szabad dél-
előtti órát, akarna
nem akarna figyel-
nem kellett rájuk
A láncreakció gyors-
ságával jutottak el
a bemutatkozástól az
infim barátság kül-
sőségeihez. Az egyik
lány most odahajolt
az alacsonyabb fer-
filhoz, felüle sug va-
lamit. Idegen pénz
kerül elő, s a lány
táncos léptekkel i-
gyekezni az elárusí-
tóhely felé, ahol a
turisták, konvertibi-

lis valutaért kedvez-
ményes áron vasi-
rolhatnak. Mikor
visszaforul, kezében
fénys sztanoliba
csomagtolt cigarettá-
dobozt lát. Hány
csomag lehet benne?
Tíz, husz?

A séta nem ért
véget, a lány el-
tunik a nagy cso-
maggal és anél-
kül tér vissza. Cso-

kilágások megállá-
pításáról és büntete-
séről szóló törvény-
erejű rendelet köz-
vetétele előtt jászó-
dott le. A szereplők
rutinosan adták elő.
Olyan rutinnal, ami
felkavarja az aka-
ratlan nézőt. Egy
nagy csomag ciga-
retta — két nő — ez
az egyetlen felhábo-
ritó. Az olcsó mora-
lizálás szándéka nél-
kül, az emberi jó-
érzésre és izlésre va-
ló hivatkozással ga-
tat kell vetni az i-
lyen és ehhez hason-
ló kereskedelmi
„ügyleteknek”. Nem
hiszem, hogy akadna
valaki, aki ne érte-
né egyet az új tör-
vény idevágó ren-
delkezéseivel, amely
várhatólag átalít vet
a felpostitucionák
is.

Jegyzet

mag nélkül... de
pénzzel. Ezt azon-
ban csak gondolom,
mert a pénz nem
látom nála.

A gyűfásdoboz há-
tra firkalok, vala-
hogy így: 1 nagy
doboz — 10 kis cso-
mag cigarettával —
200 lej — ?

Vajon mit vásá-
rolt ez a férfi egy
nagy csomag ciga-
retta árából? Két
nőt?

A jelenet három
nappal a társadalmi
együttelési szabá-
lyokkal kapcsolatos

t. gy.

Lenin a kultúra kontinuitásáról és diszkontinuitásáról

Lenin, a marxista gondolkodás és a forradalmi gyakorlat orosza — maga is hatalmas műveltségű ember — a kultúrát nélkülözhetetlen eszközként tekintette a tömegek nevelésében, a szocialista és kommunista társadalom építésére komplex törvényszerűségeket megteremtve.

Az új társadalom építésében a kultúrának az a szerepe hárul, hogy hozzájáruljon a széles néptömegek öntudatra ébresztéséhez, mert teljes mértékben a dolgozók létezőkének, a szocialista építésnek van alárendelve. A kultúra, elpusztulva, saját magát is elveszíti, a széles tömegek nem ébredhetnek rá a forradalmi átalakulás szükségességére, elképzelhetetlen a minőség ugrás a spontaneitástól a szabadság birodalmába. Elsősorban a tudományos szocializmus mellett a spontán forradalmi mozgalommal egyetértve, azt a tudományos elméletet, amelyet az emberiség évezredek folyamán kialakított kultúrája legnemesebb értékeinek felhasználásával dolgozott ki, az elméletet, mely akkor válhatott anyagi erővé, amikor az anyagi javak termelődnek kölcsönösen le. A kommunizmus csak úgy lehet megteremtési, ha a társadalom elcsúsztatja azt, ami a legelőbb, a legértékesebb az emberi kultúrában. „Hiba volna úgy gondolkodni, hogy elég elcsúsztatni a kommunista jelzőket, a kommunista tudomány követelményeit, anélkül, hogy elcsúsztatnánk az ismereteket, az összességet, amelynek következménye maga a kommunizmus”.

A marxizmus azért hódította meg a munkások legszélesebb rétegeit, mert Marx, a proletariátus világnézetének megalapozójaként, a kapitalista társadalom által elért ismereteket felfedezte. Az angol politikai gazdaságtan, a klasszikus német filozófia, az utópista szocializmus, a természettudományok korszakalkotó felfedezései — az emberi gondolkodásnak azok a nagy eredményei, amelyek a marxizmus megjelenését lehetővé tették.

Az új, szocialista kultúra csak az emberiség egész fejlődése során létrehozott kulturális értékek ismerete, feldolgozása révén alakítható ki: Lenin felfogásában a szocialista kultúra az emberi történelem leghaladóbb kulturális értékeinek törvényes örököse.

Lenin, az imperializmus korszakának ragyogó marxista teoretikusa, megállapította, hogy a szocialista forradalom, a maga komplexitásában, a kontinuitás és diszkontinuitás dialektikus egységét képviseli: tagadja a kapitalista társadalom elavult, retrográd elemeit és megtartja, továbbfejleszti értékes, haladó elemeit. A tagadás a diszkontinuitás, a megtartás a kontinuitás ismérve. A kultúra, mint a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenetet kísérő forradalmi folyamat szervező része, ennek a dialektikus tételnek van alárendelve.

Ebből a tételből indult ki Lenin, amikor lefejtette azokat az alapelveket, amelyeknek segítségével különbséget kell tenni az értékek között, megállapítani, hogy mi a haladó és mi a maradt, túlhaladott a múlt kultúrájában. Az értékek elválasztásában Lenin a tudományos objektivitást és a kommunista pártosság elvét egyaránt érvényesítette. Ez azt jelenti, hogy a

mult kultúrájának megítélésében figyelembe kell venni a történelmi korszakot, amelyben az a kultúra létrejött, az emberi tevékenység egyik vagy másik területének haladásához való hozzájárulását, valamint a társadalmi és osztályszempontot, vagyis azt, hogy milyen társadalmi osztályok érdekeit védte és szolgálta. A tudományos objektivitás és kommunista pártosság elve között elválaszthatatlan egység, teljes egybeesés van, mert az értékek tudományos objektív felmérése csak a kommunista pártosság, a munkásosztály érdekeinek álláspontjáról lehetséges.

A fenti elvek alapján Lenin határozottan felépített mind a proletkult ellen — amely a szocialista kultúrát „tűres talajon” akarta megteremteni, abszolútizálva a diszkontinuitás mozzanatát — mind a burzsoa objektivizmus ellen, amely a régi kultúra egészének átvetését követelte, abszolútizálva a kontinuitás elvét. A proletkult nihilista álláspontja, a kulturális örökséggel szembeni negatívista magatartása széles ellentétben állott a proletariátusnak a szocialista kultúra megteremtésére irányuló törekvéssel. Az egész addigi kultúra tagadásával a proletkult átvette nemcsak a haladó örökség ellen lépett fel, de a szocialista forradalom kulturális tervén való lejárásához is hozzájárult volna. A proletkult nihilista álláspontját tanádvá Lenin a következőket mondata: „A proletkult nem pótválat a készen valónak, ismeretlen helyről, nem azoknak az embereknek a kitalálása, akik magukat szakembereknek nevezik a proletár kultúra terén. Mindez merő sületlenség. A proletár kultúrának ama felhalmozott tudás törvényszerű továbbfejlődésének kell lennie, amelyet az emberiség a tökéletesedés-bürokratikus társadalom igája alatt szerzett meg”.

Ugyanakkor Lenin meggyőző érvekkel lépett fel az objektivista felfogás ellen, amely a szocialista kultúrába a régi kultúra maradt, reakciós elemeit is igyekezett belefoglalni. Abból az elvből kiindulva, hogy a kulturális örökség átvétele csak kritikai módon, a marxizmus ideológiai alapjairól lehetséges, Lenin megcáfolta azokat az objektivista tetteket, amelyek a régi kultúrát érintetlenül egészen tekintették. Lenin egyértelműen megkülönböztette azt, ami valóban értékes és a kontinuitás elemeit kell hogy képezze, attól ami elavult, reakciós és a diszkontinuitás eleme. Lenin rámutatott, hogy minden nemzeti kultúrában megvan, még ha feletlen formában is, a demokratikus és szocialista kultúra elemei, mert minden nemzetben vannak elnyo-

mott tömegek, amelyeknek életkörülményei elkerülhetetlenül kitermelik a demokratikus és szocialista ideológiát. A nemzeti kultúrából kiemeljük a kizárólag demokratikus és szocialista elemeket, ellentétben a burzsoa kultúrával, a burzsoa nacionalizmussal.

A fentiekből különös tisztasággal világlik ki a kulturális hagyományok értékesítésénél érvényesülő dialektikus egység a kontinuitás és diszkontinuitás között, az a tény, hogy e komplex folyamatban a két mozzanat összefonódik.

Lenin, a klasszikus orosz és egyetemes kultúra konkrét példái-val igazolta ezt a tételt, rámutatva, hogy a mult kultúrájából mindent át kell venni, ami a jövőre, ami világos és örök, ugyanakkor azonban bírni kell az avult, életképtelen elemeket. Leninnek az igazi szocialista kultúrát folytató sokoldalú tevékenysége elszakíthatatlan kapcsolatban áll a mult kultúrájának reakciós lenvege elleni harcával, azzal a harccal, amelyet a társadalom fejlődésében ható erők ellen vívott.

A kultúra folytonosságáról és diszkontinuitásáról szóló lenini tettek mind a mai napig megőrizték idősebbüket és jelentőségüket. Az RKP ezen elveket követve és nemzeti kultúránk sajátosságaira alkalmazva, hatalmas és gazdag munkát végzett a mult román kulturális örökségének hasznosítása terén. Kiemelte azokat a korszakokból származó értékeket, amelyek hozzájárultak a nép nemzeti és társadalmi felszabadításához, a haza általános fejlődésért vívott harchoz. Az utóbbi években, különösen a IX. kongresszus által kiváltott szellemi versengés legkorebban értékesítettük a két világháború közötti korszak művészetének számos alkotását. Az RKP X. kongresszusa ismételt szorgalmazza a haladó nemzeti és egyetemes kultúra értékeinek felfedését szolgáló kutatásokat.

MIHALACHE TURTOI
egyetemi lektor — Temesvár

A borosjenői pártbizottság tapasztalataiból

Munkában a gazdasági bizottság

Pártbizottságunk elsőrendű feladatának tekintjük a gazdasági tevékenység vezetését, hiteles irányítást. A politikai-szervező munka változatos eszközeit felhasználva igyekszünk úgy irányítani a városban lévő vállalatok vezetőseit és pártvezetőit, hogy azok a legjobb körülmények között teljesítsék feladataikat. Függetlenül középületek, természetesen, nemcsak az azonnali feladatok megvalósítása, hanem a távlati célkitűzések megalapozása is szerepel.

Pillanatnyilag még nem rendelkezünk jelentősebb ipari létesítményekkel, így hát ellenőrző és irányító tevékenységünket főként az IJIL helyiipari vállalat és a Csiul ktsz munkájának javítására összpontosítjuk. Nem tévesztjük szem elől a belső erő és anyagtörzsök feltárását, azok hasznosítását, nyomom követjük a rendelkezésre álló helyi munkaerő ésszerű foglalkoztatását, tanulmányozzuk a város iparosításának lehetőségeit stb.

Mindezen feladatok sikeres megoldásában jelentős segítséget kapunk a gazdasági bizottságtól. A városi pártbizottság ezen szakosított kollektívában 15 magas képzettségű szakember tevékenykedik. A gazdasági bizottság a városi pártbizottság büroja által irányított munkatársak segítségével végzi feladatait.

Esszerűen oldották meg a termelői felületek kérdését a Csiul ktsz-ben. Lemondtak a nagy összegeket igénylő beruházásokról, a kiterjesztést a bedolgozási munkarendszert. Még a mult esztendő utolsó negyedében 70 varrónó mindössze 7000 lej értékű terméket készített, idén 250-re növelték a bedolgozók számát. Terv szerint otthoni munkával 4 millió lej értékű árut állítanak elő. E munkamódszer elterjesztése, amellyel, hogy megoldotta a termelői felület kérdését, számos eddig nem dolgozó asszonynak nyújtott kereseti lehetőséget.

tást, a műszakiak pedig hiánvosan szervezték meg a technológiai folyamatot. A Csiul ktsz felépítésénél részlegesen nem használták ki a bennleges termelési kapacitást, de az is igaz, hogy nem rendelkeztek megfelelő termelői felülettel.

A végzett tanulmány után a gazdasági bizottság tagjai ismertették észrevételeiket a városi pártbizottság bürojaival, s egyben javaslatokat tettek az észlelt hiányosságok felszámolása érdekében.

E két gazdasági egység vezetői magukéva tették az észrevételeket s azonnali intézkedések fogantatásával igyekeztek javítani munkájukat. A helyiipari vállalatnál beosztottak az áruszállítást és beszerzést, hogy feljelenek egy részleg felváltásával ellátva. Szorosabb kapcsolatot teremtettek azokkal a vállalatokkal, ahonnan a legszükségesebb anyagokat kapják. Ahhoz, hogy a birtokgárók ütemesen teljesíthessék feladataikat, elengedhetetlenül szükséges egy bizonyos mennyiségű tartalék munkadarab létrehozása. Ezen ezért megteremtették az enyvező és szabás brigádokat. Illy módon viszonylag rövid idő alatt sikerült behozni a lemaradást. Az előregyártott beton-elemek részlegesen fokozott ütemben dolgoznak a szarítóberekezés felkészülésén. E munkát befolyásolja a részleg évi termelői kapacitása a jelenlegi 1300-ról 2500 köbméterre növekszik.

Esszerűen oldották meg a termelői felületek kérdését a Csiul ktsz-ben. Lemondtak a nagy összegeket igénylő beruházásokról, a kiterjesztést a bedolgozási munkarendszert. Még a mult esztendő utolsó negyedében 70 varrónó mindössze 7000 lej értékű terméket készített, idén 250-re növelték a bedolgozók számát. Terv szerint otthoni munkával 4 millió lej értékű árut állítanak elő. E munkamódszer elterjesztése, amellyel, hogy megoldotta a termelői felület kérdését, számos eddig nem dolgozó asszonynak nyújtott kereseti lehetőséget.

A megtett intézkedések eredményre vezettek. Mindeket vállalatban teljesített az első negyedévi tervfeladatok.

A közelmúltban a bizottság beutazott tanulmányozta a város gazdasági fejlődésének távlatait. Borosjenő ugyanis jelenleg megyénk iparilag leggyengébbben felelt városai közé tartozik. A két vállalat évi össztermelésének értéke távoiról sem túlóri tenyleges lehetőségeinket.

Corpaci Alexandru, Budugan Octavian, Petcut Ioan és Pop Gheorghe kidolgozta és előterjesztette azokat a javaslatokat, amelyek a város gazdasági életének fellendítését előzzék.

Jelenleg az egész termelési kör-szerűen kis művelőkben folyik, ahol szinte lehetetlen bevezetni a tudományos munkamódszert. A munkaerők merlege azt mutatja, hogy ilyen vonatkozásban jelentős tartalékokkal rendelkezünk. A javaslatok gyakorlati alkalmazása természetesen nemcsak tőlünk függ. Első lépésként az asztalos-műhelyt a gabona átvető központ építésébe költöztetjük, ami lehetővé teszi egy butorgyártó létesítést. A javaslatok között szerepel továbbá egy köztársasági jelentőségű könnyűipari (lehetőleg textil) gyár létrehozása. Ezt a javaslatot arra alapozzuk, hogy Borosjenőben és a környező falvakban nagy számban női munkaerővel rendelkeznek. A létesítendő gyárnak helyet is tudunk biztosítani, mivel a város ipari központjában 11 hektárnyi területet tartottunk fenn hasonló célokra. Egy nagyobb gyár lenvegesen hozzájárulhat városunk gazdasági potenciáljának növeléséhez, a munkaerő hatékonyabb kihasználásához, egy élet-erős ipari központ kialakításához. Javaslatainkat jövőhavas vévezt az illetékes szervekhez továbbítottuk.

E néhány példa, gondolom, eléggé meggyőzően szemlélteti, hogy gazdasági bizottságunk valóban a legteljesebb körű munkával foglalkozik s értékes támogatást nyújt feladatainak megoldásában. A jövőben az eddigienél is fokozottabb mértékben igyekezzünk a gazdasági bizottság segítségével s ugyanakkor mindig megteszünk annak érdekében, hogy tájékoztatást a szakbizottságok munkastílusát.

TOT IOAN,
Borosjenő város pártbizottságának titkára

Műszaki újdonságok

1

A medgyesi Automechanica üzemen új közhasznú gép mintapéldányt veték gyártásba. Egy nagy kapacitású felvartatóról van szó, amellyel, egy SR-115-ös traktorhoz csatolva felvekony üzemanyagot szállítanak.

A medgyesi üzemen jelenleg 18 típusú gépjárművet állítanak elő, köztük 4500 liter kapacitású üzemanyag tárolókat, teiciszternákat, hűtőszekrényeket és hűtő felvartatókat, butor és konfekció szállítóeszközöket, mozgójármű-műhelyeket stb.

2

A román beton- és gyalu- több típusú borítólappal gyártást kezdtek meg előcsarnokok és lépcsőházak borítására. A lapokat színes mozaikfényűvel vonják be, amiből szobor és épületek belső kiképzése; ugyanakkor ez a mozaikfény módszer olcsóbb, az eddigi alkalmazás eljárással szemben a borítólapok minősége jobb, előállításuk nem igényel különleges munkafeltételeket.

3

Pneumatikus üzemű ágvágó gépet szerkesztett Cornel Doru Sava bukaresti feltaláló. A könnyű, egyszerű konstrukciójú, távirányítással is működtethető, igen üzem-biztos gép minden eddiginél jobb díszlak- és cserjék nyírásához.

4

Az összes turbinafuró-típusokhoz alkalmas fordulat-számcsökkentő találták fel a moinești közlajfúró és -kitermelő ipari csoport szakemberei. A fordulatszámcsökkentővel jobb eredményeket lehet elérni az eddigiekénél. Külön érdekessége, hogy használható hidraulikus furáshoz is.

Levelek - válaszok

BECE KÁROLY, ANGYALKUT. E válaszunk irasok meg nem került kézre az a más vidékről erre a környékre jött illető, aki kihasználja egyes anyagi-jogi jogszemélyt és jó szívet, pénzkecskét vett fel, és kezelet oldott. Mint ön levelében írja, kisebb összeggel magánsejteményeket és állami vállalatot is megkérőztet. Hogy a múltára keze került, értesít majd önt is, mint az egyik károsult.

SZ. M. ARAD. Egy vélt jog-sértésre hívja fel figyelmünket. Az esetet kivizsálgattuk és megállapítottuk, hogy levélírónk ez

esetben téved. Az a nyugdíjas ugyanis, aki — szerinte — fizetést és nyugdíjat is élvez, nem „alkalmazott”, hanem jutalekos eladó. Már pedig a jutalekos eladók esetében a törvény megengedi a nyugdíj folyósítását. NAGY IREN, ARAD. Reggelként tolongás tapasztalható az 1-es számú poliklinika egyes szakosztatáin, a vizsgálatra jött embereknek már jóval a konzultáció megkezdése előtt ott kell várakozniuk. Üzenjük: Kíváncsiak-juk a helyzetet és megpróbálunk rá megoldást keresni.

S. I.

a Vörös Lobogó melléklete lányoknak, asszonyoknak

— 57 —

Manapság a nő függőségi helyzete a családban mind kisebb lesz. Manapság nem vagyunk annyira kiszolgáltatva az egy kenyérvetelő családfőnek, mint mondjuk ötven esztendővel ezelőtt, de a nő alárendeltsége még távolról sem megoldott probléma. Ha dolgozik is, hányszor hangzik el (és sajnos sokszor!) a családban: én keresek többet, a te fizetésed pótlék. Vajon a női munkatöbbletet azt színtén a pótlékhoz sorolják a számolni oly jól értő férfiak? És hová soroljuk mi, nők a férfiak zótáráit, amelyet hoztak valahonnan és apójak, fenntartják hűségesen? Vetteim a feleségemnek egy ruhát, és én adtam pénzt erre is... Szóval ezek szerint a férfiak adnak szüntelenül az asszonyoknak... Elgondolkodtató tény. Annál inkább az, hiszen manapság történik. Az adni alatt az emberek nagy többsége azt érti, amit ki lehet tapintani, fel lehet venni, meg lehet venni. Szóval a tárgyi dolgokat. Aztán jön a másik szöveg: „En minden ünnepre, születésnapra elárasztalak mindennel, hol kapsz még egy ilyen férjet?” All az ünnepeit asszony az ünneppon, a születésnapon elárasztva, szó se róla... mindennel. És a férj az elégedetlen: ni, ni, hiszen nem örvend, nem perdül táncra, haladnak az asszony! Szeretném én látni azt az asszonyt, aki ilyen adakozásnak örvend, személynél telik meg! Inkább égerszer boldogabbá tenné egy olyan mondat: nem vettem most neked semmit, drágám, de köszönök mindent!

Adni és venni

Hol vagytok ti, megköszönni is értő férfiak? Nem az öntudat plusztát vitatnám el tőletek, hanem a gőgöt. Nem az faj nekünk, ha történetesen egyszer nem kapunk semmit, hanem ha túl sűrűn kapunk úgy, hogy amikor adtok, lényegében vesztek. Egyik kezével adtok, a másikkal vesztek. Ez a faj. Ajándékozni is tudni kell és a legszebb, sokszor a legbensőségesebb

módja a szavak nélküli adakozás. Ne kényszerítetek rá, hogy listát vezessünk róla, hogy mit hozunk mi nők a házhoz, mivel gazdagítottuk mi, asszonyok az otthonot. Kevesebbet számoljunk és öntelemben adakozunk nők is, férfiak is egyaránt.

TÓTH MARIA

Jótanácsok

Az új konyharuha apró szálakat, pelyheket hagy a porcelán tányéron, poháron. Ezt megelőzhetjük, ha mielőtt használni kezdenénk, gyege ammoniakoldattal kimoszuk.

A gyapotszövetből készült ruhák színt úgy tehetjük tartósabbá, ha a vörös színű ruhát olyan hideg vízben áztatjuk, amelybe előzőleg egy kanál ecetet öntöttünk, a zöld és rózsaszín árnyalatú ruhák pedig ecetes meleg vízben.

A pelhelypaplant sohase poroljuk erős ütőgéssel (porolóval), mert a toll törik. Mindig csak puha kefével keféljük, különösen a tüszők mentén.

A festett padlót sohase mossuk lugos szőkelek. Erre a célra legmegfelelőbb a finom szappanpehely.

Bemutatjuk az Aradi Készruhágyár egyik nagyon csinos nyári modelljét.

— 58 —

— 59 —

BELLA REGÉNYE

A vezércikk izu címet látva, megvallom, kissé fanyalgóval vettem a kezembe Marton Lili a Dacia Könyvkiadó gondozásában megjelent *Az anyák nem hálnak meg* című regényének fűzőt példányát. És, ami a könyv publicisztikai izét illeti, nem is csalódom. Az újságról jegyzetfüzetbe illő tényanyagot dolgoz fel úgy, hogy mindvégig megmarad az egyetlen eseményszámláló. Vagyis — beszéljek egyszerűbben — egyetlen asszony életét mutatja be a tényekhez ragaszkodó hűséggel. A kor, amelyben a cselekmény lejátsszódik — a haborkutól megérkező első felszárad csupán közvetve Bella életén keresztül jelentkezik, de úgy, hogy szinte ki se lépünk a szobából — vagy inkább szobákból — amelyek Bella és leánya mikrouniverzumát jelentik.

Az első néhány oldal után Kaffka Margit alapos hatására gyanakodtam. A könyv kiolvasása után pedig — bár gyanom nem bizonyult alaptalannak — döbentem rá, hogy ennél sokkal többől van itt szó: az asszony-író látásmódjáról sokszor mélyebb mar-mar a szentimentalizmust megközelítő érzelmességéről.

Marton Lili nem kommentál, leír csupán. De az a rajongó szeretet és végtelen tisztelet, amelyet a könyv hősnője iránt tanusít, a személyi élményről árulkodik. Így csak arról lehet írni, aki nagyon közel áll hozzánk. És, amikor ez a személyes élmény írói élményekben is testet ölt, lép ez a riportnak induló könyv irodalmi rangra. Bella regénye, az örök anyja és az örök anyák regénye.

Nem nagy könyv Marton Lili újabb munkája, de azok közé az olvasmányok közé tartozik, amelyeket hiába ellenére sem lehet egykönnyen letenni.

(zborovszky)

*) Marton Lili: Az anyák nem hálnak meg, Dacia Könyvkiadó, Kolozsvár, 1970.

— 60 —

Ahány ház, annyi szokás

A salata egyre jelentősebb helyhez jut a korszerű étkezésben. Találhatjuk húsek mellé, kiegészítjük vele a reggeli s adhatjuk önálló fogásnak vacsorára. Különösen telen fontos a nyers saláták fogyasztása, vitamin forrás, egészséges, teljes részlet fedezhetjük vele. Sok családban még nem itkattak a hagyományos étetek közé, de azért már egyre több háziasszony készíti. A salata készítésénél igen fontos a megfelelő íz párosítása, a tal ízletes elrendezése, tag lehetősége van az egyéni elképzelés érvényesülésének. A salata talat díszítjük apróra

vagott zöldpetrezselyemmel, karikára vágott főtt tojással vagy citrommal, esetleg olajbogyóval. S hogy a család minél jobb étvágyal fogvasztassa, tegyük az asztalra kevés törött borsot, ecetet, mustárt, izeshesse mindenki kedvére.

Gyorsalata: Vagjunk vékony szeletekre 15 deka almát, ugyanennyi főtt burgonyát, nyers sárgarépát, nyers zellert és céklát. Forgassuk meg ecetes, cukros-sós vízben, halmozzuk a talra kup alakban, öntsük le majonéz és díszítsük tojaskarikákkal.

Puliszkafelújít

3/4 liter forró tebe beletesszünk 7 dkg vaját, majd folytonos keverés közben megfűzzük benne 15 dkg kukoricalisztet. 6 tojássárgáját habosra keverünk 15 dkg cukorral, összevegyítjük a kihűlt masszával, 3 kanál rummal, 1 citrom reszelt héjával és végül a tojások keményre vert habjával. Kikent pudingformában 1/2 vagy 3/4 óráig főzzük gőzben vagy tűzálló edényben, azután megfűzzük.

CEVDET SUNAY, TÖRÖKORSZÁG KÖZTÁRSASÁG ELNÖKÉNEK LÁTOGATÁSA HAZÁNKBAN

(Folytatás az 1. oldalról)

nőket romániai hivatalos látogatásán.
Jelen voltak Bukarestben akkre-

dítalt diplomáciai képviselők vezetői és a diplomáciai testület más tagjai.
A fogadás szívélyes, baráti légkörben folyt le.

(Agerpres)

Az argeși vizierőműnél

Kedd délután Cevdet Sunay, Törökország Köztársaság elnöke és Nicolae Ceaușescu, Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának elnöke ellátogatott az argeși vizierőműhöz.

A két államfő kíséretében volt román részről Manea Mănescu, az Államtanács alelnöke, Emil Drăgănescu, a Minisztertanács alelnöke, Constantin Stătescu, az Államtanács titkára, Corneliu Mănescu külügyminiszter, Grigore Geamănu, Románia ankarai nagykövete, török részről pedig İhsan Sabri Caglayangil külügyminiszter, Kamuran Gürün, Törökország romániai nagykövete és a török elnököt romániai hivatalos látogatásán elkísérő más hivatalos személyek.

A magas rangú vendégek 16 órakor érkeztek meg különhelikopterrel a nagy vizierőmű közelébe. A vendégek a hegvek alján lévő fennsíkon szálltak le, ahol Gheorghe Năstase, az Arges megyei néptanács elnöke és a helyi szervek más képviselői üdvözölték őket. Jelen van Octavian Groza villamosenergia-ipari miniszter.

A környékbeli lakosok ezrei rendkívül melegen megtapsolták a két államfőt. Felső argeși népviseletbe öltözött lányok virágot nyújtottak át a vendégeknek.

A török elnököt és Románia Államtanácsának elnökét megérintették, hogy tekintsék meg az argeși hidroenergetikai komplexumot. Az első út a föld alatti villamoskőszephez vezet, ahol az Arges vize energiájává és fénné alakul át. A föld alatti központ adminisztratív épületének homlokzatán román és török nyelvű üdvözlő feliratok. Az épületen ott leng a két ország állami zászlaja.

Az argeși hidroenergetikai létesítmények sémáját ábrázoló diorámák előtt Nicolae Bădeș, mérnök, a vizierőmű üzemeltető igazgatója magyarázatokat szolgált az Arges folyó mentén sorakozó vizierőművek műszaki jellegzetességeiről és termelőkapacitásáról.

Az argeși hidroenergetikai komplexumot szakembereink tervezték és építették fel teljes egészében. Az építésnél számos eredeti műszaki megoldást és munkamódszert alkalmaztak, amelyek a román energetikusok műszaki erettségéről tanuskodnak. Az építők jogos büszkeséggel sorolják fel a létesítményeket: a 165 méter magas félkörív alakú völgyzárógátat, a csaknem félmillió liter vizet fel-felgyűjtő távat, a közel 74 000 hektár területre ide vezetett vízvezeték, a föld alatt elhelyezett tulajdonképpen üzem, az Arges folyó közepén szakasznak 11 kilométer hosszú új föld alatti mederbetürelését, a csővezetékek és az alagutak szerteágazó hálózatát.

Cevdet Sunay elnök érdeklődéssel hallgatja a magyarázatokat, felvilágosításokat kér, majd a makettekkel tekinti meg a vizierőmű beszerelt teljesítményességére és a hozzátartozó főbb objektumokra vonatkozó műszaki adatokat, a gépcsoportok jellegzetességeit. A vendégeknek elmondják, hogy a hatalmas hidroenergetikai objektum megvalósításával lehetővé vált még tíz, kisebb kapacitású erőmű építése a tó fölött és lenn. Ezekből négy már működik.

A vendégek ezután megtekintik a folyó medrére alatt 104 méter mélységben felépített villamos központot. A száz méter hosszú — tökéletes technikai kivitelezésű — alaguton áthaladva, elérkeznek a nagyfeszültségű transzformátorállomáshoz. A vendégek hosszabb

időre megállnak a gépteremben, ahol a négy, egyenként 55 megawatt kapacitású aggregát működése villamos energiává alakítja a víz-erőerőt. Leállítanak, majd ismét bekapcsolnak két aggregátot, hogy szemléltessék magas műszaki és automatizálási színvonalukat, amellyel lehetővé vált, hogy egy szokásos, korszerű vezérlő táblától egy ilyen óriási föld alatti komplexumot irányítsanak.

Törökország Köztársaság elnöke élénk érdeklődéssel figyeli az egész ipari folyamat lebonyolítását.

A látogatás során Nicolae Ceaușescu, az Államtanács elnöke ismerteti a vendéggel energetikai iparunk következő évekre vonatkozó fejlődési tervét, hangoztatva, hogy ez szerves része a Románia gazdasági szocialista iparosítási tervének.

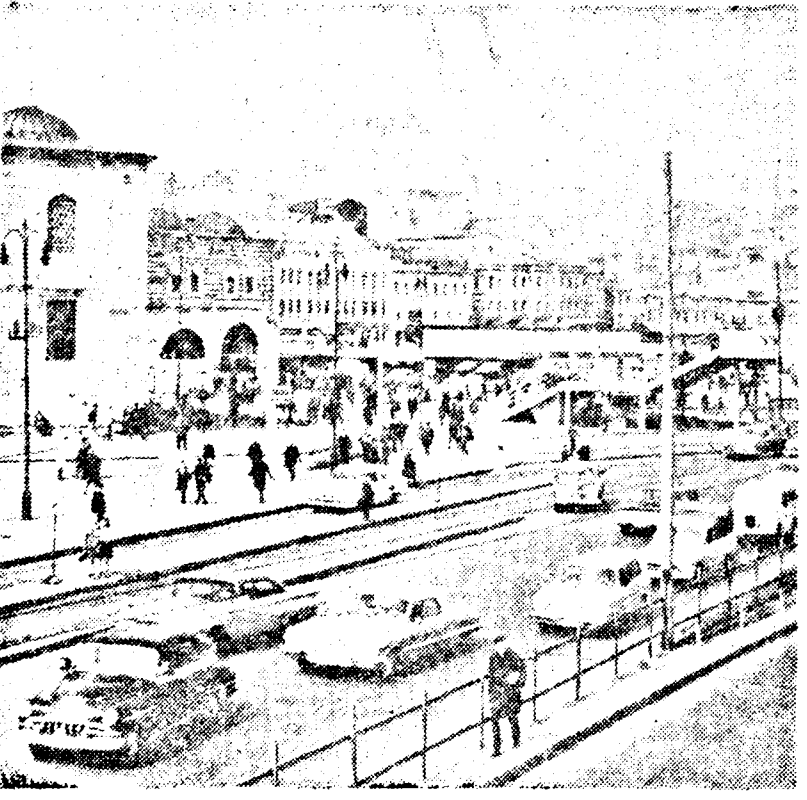
„Nagyszerű műszaki megvalósítás” — állapította meg Cevdet Sunay. Ugyanakkor a vizierőmű vendégszerzőbe bejegyzett szavakban nagy elismeréssel nyilatkozott az építőkről, mindazokról, akik közreműködtek e nagy ipari létesítmény megvalósításában.

A hivatalos gépkocsik sora ezután a vidrari völgyzárógáthoz vezet, merészen kanyargó úton halad tovább. Ez a völgyzárógát méreteivel fogva a világon a kilencedik, Európában pedig az ötödik helyet foglalja el. A természet szépségei itt meglehetősen távolnak fel az emberi munka eredményei nyomán. A völgyzárógát magaslattól a vendégek elgyönyörködnek a fenséges hegyi tájban, a Fogarasi-havasok szépséges panorámájában. Nicolae Pănescu mérnök, az Arges és Olt völgyi építőtelep-csoport igazgatója, az argeși létesítményeket felépített kollektív vezetője ismertette a völgyzárógát műszaki jellegzetességeit majd válaszolt a magas rangú török vendégek kérdéseire. A török elnök ismét nagy elismeréssel nyilatkozott a román tervezők és építők munkájáról és műszaki tudásáról.

Az argeși vizierőmű völgyzárógátjának megtekintése után Cevdet Sunay, Törökország Köztársaság elnöke és Nicolae Ceaușescu, Románia Államtanácsának elnöke a búcsúztatásukra megjelent sok ezer lakos tapsa közepette helikopterrel szállt el elindult a főváros felé.

NICOLAE DRĂGĂNESCU

MIRCEA S. IONESCU

TÖRÖKORSZÁG: Isztambuli városrészlet.

Román jubileumi érme- ket nyújtottak át szovjet párt-, állami- és társadalmi aktivistáknak

MOSZKVA. — Silviu Podină, az Agerpres tudósítója jelenti: Románia moszkvai nagykövetségén április 14-én ünnepélyes keretek között átnyújtották a Haza felszabadulásának 25. évfordulója jubileumi érmet a Szovjetunió több párt-, állami és társadalmi aktivistájának. A kitüntetettek között van K. Ruzsakov, az SZKP KB külügyi osztályának vezetője és O. Rahmaninov, az SZKP KB helyettes osztályvezetője, B. N. Pasztuhov, a Komszomol KB titkára, a Szovjet-Román Baráti Társaság alel-

nőke, G. G. Szotnyikov, a Szovjet-Román Baráti Társaság első alelnöke, a Szovjetunió nehezegeipari, energetikai és közlekedési miniszterének helyettese. Az érmeket Teodor Marinescu, Románia moszkvai nagykövete nyújtotta át, majd Románia Szocialista Köztársaság Államtanácsának nevében gratulált a kitüntetetteknek. Az ünnepeltnek nevében K. Ruzsakov és Margarita Aligher író köszöntö meg a kitüntetéseket Románia párt- és államvezetőségének.

A Turcanske Teplice-i lakosok megemlékeztek a román hősökről

PRAGA. — E. Ionescu, az Agerpres tudósítója közli: A szlovákiai Turcanske Teplice, Stara Tura és Martin helységeiben ezekben a napokban ünnepélyes külsőségek között emlékeztek meg a lakosok arról, hogy 25 évvel ezelőtt a szovjet és a román csapatok felszabadították városukat. Stara Turában megkoszorúzták a

román hősök sírjait. A Turcanske Teplice-i lakosok a prágai román nagykövetség útján tolmácsolatták köszönetüket a román népnek, a román katonák hősi helytállásáért. Negyed évszázaddal ezelőtt — hangzik az üzenet — a román katonák életüket áldozták a csehszlovák nép szabadságáért. A fasiszta elnyomók ellen vívott ádáz harcokban kiontott vértükket elvetették népeink barátságának és testvériségének magvait. Sohasem fogjuk elfelejteni a román nép hőseit, akik szabadságunkért harcoltak és meghaltak. Emléküket örökké megőrzük — hangzik befejező üzenet.

Az el nem kötelezett országok konferenciáját előkészítő ülés munkálatai

DAR ES SALAAM. (Agerpres). Az el nem kötelezett országok konferenciáját előkészítő munkálatai második napján a résztvevők megállapodtak a megvitatandó napirendi kérdésekben. Többek között megállapodtak abban, hogy megvitatják a dekolonizációt, a rasszizmust és a neokolonizizmust ellen, a világ békejéért és biztonságáért folyó harc, valamint az illető országok közötti reális gazdasági kooperálás problémáját.

A 60 ország jelenlévő képviselője elhatározta két bizottság megalakítását: az egyik bizottság politikai kérdésekkel, a másik gazdasági kérdésekkel foglalkozik majd.

Mint már közöltük, a Dar es Salaam-i összejövetel célja megállapodni az el nem kötelezett országok elvben ez évre kitűzött csúcskonferenciájának színhelyében és időpontjában. A jelek szerint a csúcskonferencia napirendje tekintetében a résztvevők általában egyetértének.

Joseph Sisco befejezte látogatását az EAK-ban

KAIRÓ. (Agerpres). Joseph Sisco, közel-keleti és délkaukázusi kérdésekkel foglalkozó hegyzeti amerikai külügyminiszter befejezte hivatalos látogatását az Egyesült Arab Köztársaságban. Kairói látogatása során fogadta Gamal Abdel Nasser elnök, ezenkívül megbeszélést folytatott Mahmud Riad külügyminiszterrel, Mahmud Fawzi, a külügyi kérdések tanácsosával, valamint Salah Goharral, az EAK helyettes külügyminiszterével.

Amint a hírgyűnkösek megjegyzik, az államférfiak a közel-keleti kérdésekről tárgyaltak. Joseph Sisco kifejtette az USA álláspontját a válság ügyében és ismertette elképzeléseit a megoldási lehetőségekről. Az egyiptomi fél hangoztatta, hogy alkalmazni kell a Biztonsági Tanács 1967 novemberi határozatát és maradéktalanul ki kell vonni az izraeli csapatokat a megszállt arab területekről. Kiemelték egyben a palesztinai kérdés méltányos megoldásának jelentőségét.

•RÖVIDEN•RÖVIDEN•RÖVIDEN•RÖVIDEN•

CANNES-BAN MEGNYÍLT A 6. NEMZETKÖZI TELEVÍZŐ MŰSOR VÁSÁR. Az április 16-án záruló vásáron több mint 50 országból — köztük Romániából — mintegy 1500 producer és elosztó szakember vett részt 284 tévészerzőt vagy — társaság képviselőit. Ezen a világos napsütéses nemzetközi fesztiválon csaknem 3000 kilométernyi filmkockát kitévő tévéműsorok kerülnek felajánlásra, s a rendezőség becslése szerint az ügyletek értéke felül lesz a 40 millió francia frankon.

HÉTFOH A RICHMONDI (VIRGINIA) KORHÁZBAN ELHÁNYT Willard Shepard újszírú, aki február 10-én esett át a szívátültetési műtétén. A boncolás eredménye szerint a paciens halálát az immunbiológiai válasz okozta.

KEDDEN MEGKEZDŐDÖTT A FRANCIA NEMZETGYŰLÉS tavaszi ülésszakának első nagy vitája az oktatási kérdés körül. Olivier Guichard közoktatásiügyi miniszter beszédét heves vita követte. Számos képviselő szavalt a földi oktatás kérdése, s elsősorban az 1968 május-június diákakciók nyomán hozott tanügyreform-törvényt bevezetése áll. A kérdésben nem kerül sor szavazásra.

HÉTFOH AZ AUSZTRÁLIAI NEW SOUTH WALLIS ÁLLAM-BAN több mint 5000 bányász 48 óras sztrájkot kezdett berekesztés és munkakörülmények javítását követelve. A sztrájk megbénította az állami összes szénbányáinak működését.

A SANTIAGOI EGYETEM LEGFRISSEBB közvéleménykutatása szerint továbbra is a konzervatív Jorge Alessandri a legesélyesebb elnökjelölt, noha kilátásai némiképpen csökkentek. Utána következnek Rodolfo Tomic, a kereszténydemokrata kormánypart jelöltje és Salvador Allende, a Népi Erők Többségének jelöltje.

V. MIRCEAT. Románia Szocialista Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete kihallgatáson fogadta dr. A. Laraki, Marokkó miniszterelnöke.

A szívélyes megbeszélés keretében a román-marokkói baráti együttműködési kapcsolatok fejlesztésének konkrét kérdéseivel foglalkoztak.

LOUIS ANCET FRANCIA SZAKEMBER OLYAN SZERKEZETET KÉSZÍTETT, amellyel megállapítható, van-e lőfegyver a repülőgépek utasainál. Megvan tehát a lehetőség annak, hogy idejében leleplezzék a legkitalálókat, akik különféle csúszkák elterítésével utasokról repülőgépeket.

Ancet szabadalmaztatta készülékét és egy francia gyár már meg is kezdte annak kísérleti termelését.

APOLLO-13 Az űrhajó Holdra szállás nélkül visszatér a Földre

HOUSTON (Agerpres). Kedd reggel le kellett állítani az Apollo-13 amerikai űrhajó vakmerő holdutazását. A vezérfelte 4. számú fűtőkönyvönként tartályánál keletkezett üzemzavar miatt az áramszolgáltató cellák és a három űrhajós oxigén- és vízellátását biztosító berendezések egy részét használatlanra vált. Folyóelőre tehát megsűnt az a remény, hogy a Fra Mauro kráter övezetében Holdra szálljanak az űrhajósok és az összegyűjtött köztemintak alapján fényt lehessen deríteni a Hold és bolygórendszerünk keletkezésének rejtejére. Kedden, bukaresti idő szerint 4.13 órakor, amikor az Apollo-13 már csak 90 900 kilométerre volt a Holdtól, John Lovell, az űrhajó parancsnoka az ellenőrzés befejezése után közölte, hogy az űrhajón minden normálisan folyik. John Swigert és Fred Haise megelégedően hangulatosak voltak a 33 perces televíziós adás közben, amely bemutatta a vezérfelte és a holdmodul berendezéseit, a holdkutatás során felhasználandó felszereléseket és készülékeket. Néhány perccel később azonban az űrhajó és a houstoni űrközpont közötti beszélgetés során egyidejűleg az űrhajón és a Földön is vészjelzések adtak le. Megkezdődött az események sorozata, amely a holdexpedíció felfüggesztéséhez vezetett. A fedélzeti és az űrközponti ellenőrző készülékek egyaránt jelezték, hogy az oxigéntartályokban a nyomás rohamosan csökken és a vezérfelte három áramforrása közül kettő felmondta a szolgálatot. A NASA utasításai értelmében, ha csak egy üzemanyagcella működik, automatikusan meg kell szakítani az expedíciót és az űrhajónak sürgősen vissza kell térnie a Földre.

Bukaresti idő szerint 6 óra 15 perckor Houstonban megerősítették, hogy az ember harmadik Holdra szállása elmarad. Harmadik űrhajóval később Swigert, a vezérfelte pilótája, a Houstontól kapott utasításnak megfelelően üzemben kívül helyezte a fűtőlegelőt felszerelését, „roncsos” váltotta a fűtőt, miatt kollégái. Lovell és Haise átkuszták a holdkompa. Houston bejelentését nyomozó csőnd követte. A közönség számára fenntartott óriási terem zsúfolásig megtelt azokkal, akik lélegzetvisszafojtva vártak a híreket a Földtől több mint 320 ezer kilométerre lévő asztronautáktól. A három űrhajós Houstontól szigorú utasítást kapott, hogy a minimálisra csökkentse a villamosenergia- és oxigénfogyasztást és kizárólag a létfontosságú berendezéseket üzemeltessék. Azokban a pillanatokban a három asztronauta élete veszélyben forogott. Csak hosszú idő után, 8 óra 02 perckor erősítették meg a houstoni elektronikus komputer, hogy a holdmodulban lévő oxigén-, élelem- és elektromosáram-tartalékok elegendőek arra, hogy az űrutasok életben maradjanak a Földtől való visszatérésig. Fél órával később azt is közölték, hogy az asztronautákat nem fenyegeti azonnali veszély, egyáltalán minden szempontból hozzáálltak a visszatérés előkészítéséhez.

10 óra 43 perckor végrehajtották a legkritikusabb műveletet az űrhajó visszatérési szabad pályára vezényléséhez. A holdexpedíció megszakítása után a NASA technikusainak és szakembereinek száza most minden erejükkel azon dolgoznak, hogy biztonságban visszahozzák az asztronautákat a Földre. A bale-

Téli, zord az időjárás, továbbra is késik a tavasz

PÁRIZS. (Agerpres). Franciaországban késik a tavasz, a tengerparti vidékeken és az ország szívében egyaránt továbbra is zord az időjárás. Normandiában az óránként 80–100 kilométeres sebességgel szüldő szél veszélyeztetni a partmenti hajózást. Az eső és a hideg komolyan hátráltatja a mezőgazdasági munkákat. Egyes északi vidékeken még mindig havazik. Havazást és hideget jelentenek Bourgogne-ból és Franche-Comté-ból, a Jura-hegységben pedig helyenként 6 méter magas a hó, ami megnehezíti a közlekedést. Az ország délnyugati részén néhány hete tart a hideg eső. Még a Riviérán is körülbelül 10 százalékkal alacsonyabb az átlagos hőmérséklet, mint bármikor az utóbbi 20 évben.

VARSO. (Agerpres). Még a legidősebb lengyel parasztok sem emlékeznek ilyen hosszú télre. Normális körülmények között ilyenkor már vetik a tavaszkori szemeszreket, de legálabb a déli vidékeken. Az idő azonban a hétvégi hóviharak miatt a mezőgazdasági munkákat igen sok helyen felbe kellett szakítani. Bizonyos területeken az ősz vetést ki kellett szántani.

KÖRÜLBELÜL 300 MILLIÓ LASZ LIRA ÉRTEKŰ helyi loptak el egy római ügyvéd lakásáról. A betörők minden valószínűség szerint helyi ügyvédok lehettek, mert a tulajdonos műkincsei közül semmit sem vittek magukkal.

A LENIN-CENTENARIUM ÜNNEPEINEN RESZT VEVŐ külföldi szakszervezeti küldöttségek kezdéiben a Vörös Terev virágoskorut helyeztek el a Lenin Mauzóleumban. Ott volt a Romániai Szakszervezetek Állami Szakszervezete Központi Tanácsának küldöttsége is. Florin Danăluce elvtársnak az RSZSZ Központi Tanács elnökének vezetésével.

A szakszervezeti küldöttségek a nap folyamán Moszkvából Ulanovszkba utaztak.

MOSZKVBAN SZERZŐDÉST ÍRTAK ALÁ, amelynek alapján a Szovjetunió évi 90 000 tonna termelőkapacitású polimergyárat vásárol Japánból. A TASZSZ közlése szerint a szerződés értéke mintegy 26 millió dollár. Tervek szerint az új vegyipari vállalatot 1973-ban helyezik üzembe.

A KÖVETKEZŐ TIZ EVBEN OLYAN VONATOKAT ÁLLITANAK FORGALOMBA Japánban, amelyek óránként 400 kilométeres sebességgel haladnak majd — jelentette be Szatoshi Iszozaki, a japán vasutak társaságának elnöke a vasúti szállítás nemzetközi konferenciáján.